

In hoc siquidem monte fratribus ibidem in ordine Carthusiensi Deo militantibus, et secundum sacras ipsius ordinis institutiones, a sanctis eorum prædecessoribus datas, degentibus, prædictum cœnobium, et quidquid ecclesia nostra in procinctu ejusdem cœnobii infra subscriptos terminos possidebat, communi totius capituli nostri assensu gratanter, et ab omni censu et exactione liberum dedimus. Concessimus etiam ut terras, quas rustici infra eodem terminos possidebant, si dono vel pretio prædicti fratres acquirere poterint, libere et absque ullo censu in perpetuum habeant. Similiter de omnibus, quæ ibi Richardus Mosomensis abbas cum suis fratribus, et domnus Ursio S. Dionysii abbas et ejus congregatio habebant, liberam donationem, et ab omni querela absolutam prompta devotione obtulerunt et dederunt. Willelmus etiam Sethona, et Nicolaus de Burgo, et Guido de Altreio quidquid ibi tenebant, et quod usibus pauperum Christi utile ac necessarium visum est, pro remedio animarum suarum pari libertate dederunt.

Hi sunt termini quibus prædicta loca limitantur: ab orientali plaga versus meridiem, ab Asia usque ad rivulum qui defluit in Amosias, ab Amosiis usque ad viam regiam, a via regia sicut tendit usque in Forest, de Forest per verticem Montis Rouel sicut vergit usque in Chermel, de Chermel usque Buten rivulum, a Buten sicut defluit usque in Barum fluvium. Item ab Asia versus septentrionalem plagam usque ad rivulum qui dicitur Altrepa, sicut idem rivulus defluit in Barum. Ut autem hæc munificentia nostra in perpetuum vires obtineat, et inconvulsa illibataque in omne conservetur tempus, et permaneat, auctoritate privilegii domni Innocentii papæ II muniri fecimus. Sed et nos sigilli beati Remigii impressione, et honorabilium adnotatione personarum ac testium roboramus et confirmamus;

(5) Reponenda indictio xv.

A et quicumque hanc infringere tentaverit, anathematis sententia percutimus.

Signum Gaufridi Catalaunensis episcopi.

Sign. Alvisi Attrebatensis episcopi.

Sign. Oddonis abbatis S. Remigii.

Sign. Ingulranni Altivillarensis abbatis.

Sign. Richardi Mosomensis abbatis.

Sign. Hellini abbatis S. Theodorici.

Sign. Joranni abbatis S. Nicasii.

Sign. Albrici S. Basoli abbatis.

Sign. Ursonis abbatis S. Dionysii.

Sign. Fulgonis abbatis Sparnacensis.

Sign. Willelmi abbatis de Mauri Monte.

Sign. Albrici et Hugonis archidiaconorum.

Sign. Leonis decani.

Sign. Gervasii cantoris.

Sign. Henrici, Gregorii, Rogeri presbyterorum.

Sign. Bosonis, Raineri, Bernardi diaconorum.

Testes etiam hujus rei sunt: Joscelinus tunc prior, Hugo subprior, Rainaldus præpositus, Sigibertus, Macharius, Hugo capellanus, Gauterus Altreiensis, Arnulfus præpositus, Christianus cantor, Haydericus cellerarius, Otho, Gervasius, Benedictus, Lambertus, item Lambertus, Balduinus, sed et omnis conventus.

Testes etiam hujus decreti et institutionis sunt: de clericis, Drøgo decanus S. Timothei, Lethardus, Tomas, Constantius, Nicholaus.

De militibus, Petrus et frater ejus Tomas. De laicis, Tomas villicus, Simon decanus, Walterus, Lambertus, Guido scabini et multi alii.

Actum Remis anno incarnati Verbi 1137, indictione xiii (5), regnante Ludovico Francorum rege anno xxx, archiepiscopatus autem domni Rainaldi anno xii ordinationis verò nostræ anno octavo decimo.

EPISTOLA DOMNI ODDONIS

ABBATIS S. REMIGII

AD WIBALDUM ABBATEM STABULENSEM.

(Vide in Wibaldo, infra.)

ANNO DOMINI MCXXXVI

ADALBERTUS

MOGUNTINUS ARCHIEPISCOPUS

NOTITIA

(Dom MARTÈNE, præf. ad tom. I ampl. Collect., p. xxxiii)

Rothardo successit in sede Moguntina non minus sinceræ in sedem apostolicam observantiæ quam dignitatis hæres Adalbertus, Henrici regis cancellarius, et primus inter primos ejus præcordialis consilia-

rius, « uti loquitur Otto Frisingensis lib. vii, cap. 14, quique, ut habet abbas Urspergensis, « per omnia secundus a rege semper fuerat. » Is imperatori omnino devinctus, auctor aliquando fuerat ipsi ut Paschalem papam investituras sibi retinentem custodiæ traderet. At vero post concilium Lateranense, damnato privilegio, pravi consilii et facti pœnitens, in errantem principem conspirans, traditus et ipse custodiæ est annis quatuor; unde populi favore eductus, Coloniae ab Ottone Bambergensi præsule sanctissimo consecratus episcopus, bellum imperatori schismatico indixit, nec destitit, donec Calixto papæ reconciliaretur. Quantum autem in hanc reconciliationem laboraverit, declarat ipse epistola ad Calixtum papam quæ incipit: « In multis et magnis persecutionibus, » etc., ex cuius verbis constat Adalbertum pacis Calixtum papam inter et Henricum imperatorem compositæ sequestrum præ cæteris fuisse, illatasque sibi a principe injurias non tam ulcisci quam remunerare studuisse, quippe qui censurarum vinculis eum solvit, a quo fuerat et ipse in vincula coniectus.

Eamdem quoque operam erga suffraganeos adhibuit. Henricus Paderbornensis antistes in concilio Northusano Ecclesiæ reconciliatus fuerat abs Rothardo metropolitano, ea tamen lege, ut a pontificali abstineret officio. Fecit illi copiam Paschalis papa, anno 1107, obeundi munia quæ sui essent ordinis, uti scribit Gobelinus. At labente imperatore Henrico V videtur et ipse relapsus esse: id quod clare probat Moguntini archipræsulis Adalberti epistola ad episcopum et canonicos Paderbornenses.

Quantum vero laboraverit Adalbertus ut Cunonem Argentinensem reduceret ad Ecclesiæ gremium, pluribus disserere opus non est, cum ipsa ejus epistola ad Calixtum papam II id aperte declaret. Fuerat hactenus Cuno, ait Adalbertus, « in obsequio regis assiduus, » atque « inter primos amicos imperatoris habebatur. » Spiræ comitiis, anno 1108 celebratis, adfuit, ibidemque anno 1111 exsequiis Henrici Senioris; anno vero 1113 Wormatiæ sanctum Pascha cum eo celebravit, uti colligitur ex diplomate monachis S. Maximini dato; comes denique imperatoris individuus, nihil fecit reliqui, quo se apud ipsum poneret in gratia, quippe quem vel etiam errantem et schismati addictum sequi non erubuit. Quid jam ad hæc Adalbertus? « Sæpe, inquit, eum monuimus, ut Ecclesiæ Dei obediret, et ut hac via magis proficeremus, canonicis ut ab ejus errore recederent, et ad unitatem pacis Christi redirent, multoties scripsimus. » Neque sanè frequentes illæ præsulis optimi commonitiones frustra fruere, subdit enim: « frater noster Cuno Argentinensis episcopus statim post Remense concilium misericordiam postulavit, et a cardinali sanctæ Romanæ Ecclesiæ absolutionem recepit. . . . Postquam autem absolutus fuit episcopus, corde et corpore ab imperatore se subtraxit, et in servitio ac fidelitate Ecclesiæ, utcumque injustus et peccator, fidelis tamen et utilis veritatis assertor permansit. » Cum vero hac occasione gravi eum odio insectaretur Henricus, spoliatumque omnibus civitate depulisset, Calixto papæ scripsit Adalbertus in gratiam ipsius, « non tamen ideo, inquit, ut injustitiam episcopi studeamus defendere vel approbare; » quæ verba haud obscure indicant non uno schismatis crimine notatum fuisse Cunonem, et revera non multo post, hoc est anno 1123, ob Bertholdi ducis necem, cui assensum præbuerat, exactoratus legitur in Chronico Saxonico: « Cuno Stratburgensis episcopus solo nomine, quia in nece Bertoldi ducis consentit, ab episcopatu deponitur. » Unde emendandi sunt scriptores nonnulli qui mortem eius ad hunc annum referunt, nisi aliunde constet eum hoc ipso anno esse defunctum.

ADALBERTI EPISTOLÆ.

I-II.

Ad Calixtum papam

(Vide Patrologiæ tom. CLXIII, col. 1356, 1357.)

III.

Ad Innocentium II papam.

(Vide in Innocentio II, ad an. 1145, Patrologiæ tom. CLXXIX.)

IV.

Ad S. Ottonem Bambergensem.

(Vide in S. Ottone, ad an. 1139, Patrologiæ tom. CLXXIII.)

V.

Ad clerum Ecclesiæ Halberstadensis. — Dolet de morte Raynardi eorum episcopi, quod eo inconsulto processerint ad electionem, et ex alia Ecclesia assumpserint sibi pastorem.

(MARTÈNE, *ampl. Collect.*, I, p. 680, ex ms. S. Germani a Pratis.)

ADALBERTUS, sanctæ Moguntiensis Ecclesiæ humi-

A lis minister et apostolicæ sedis legatus, dilectis in Christo qui sunt Halberstadensis Ecclesiæ fratribus, abbatibus, præpositis, cæterisque tam majoribus, quam minoribus, spiritum cogitandi quæ recta sunt.

De morte charissimi et venerabilis fratris nostri patris vestri Reinhardi (1) episcopi quantum doleamus et siluerimus omnipotens Deus novit, et ipse qui est veritas, testis est nobis, quam gravi nos mœrore affecerit, quod tam subito sublatus est nobis, et cum personis et ecclesiis nostris unum corpus fuerit et anima una, jamdiu expectantes expectavimus ut aliquem nuntium vestrum recipere-
mus super tanta desolatione vestra, qui et de vestra voluntate certiores nos redderet, et nostræ fraternitatis assensum super ordinanda Ecclesia vestra non despiceret. Siquidem parva nos locorum distantia separabat, et suus canonicæ institutionis ordo sic

(1) Mortuus est Reinhardus vi Nonas Martii anno Christi 1122, ordinationis suæ xv, uti legitur in Chronico Halberstadiensi. Unde corrigendum est Chronicon Stederburgense, ubi obitus ejus ad annum 1124 consignatur. Filius erat Popponis comitis de

Bankenburg, fratresque habuit duos, Conradum et Sigifredum, e quorum alterutro natus est Poppo secundus, comes de Blankenburg, vir crudelis et Corbeix novæ infensissimus.